Derivatoare LR

Derivatoare LR

Algoritmul LR(k) - poate fi folosit atat pt a verifica daca o gramatica este LR(1) cat si pt construirea derivatorului sau Algoritmul LR(k): numarul de stari este foarte mare

- similar cazului strong LL(k), multe tranzitii din LR(1) sunt independente de simbolul de lookahead
- → putem construi un parser cu mai putine stari care implementeaza analiza LR(1) dar cu tranzitii mai putine, foosind lookahead doar cand este necesar
- ▶ LR(k)
- simple LR(k) : SLR(k)
- ▶ lookahead LR(k): LALR(k)

- ▶ se porneste cu LR(0): nu examineaza deloc simbolurile dinainte
- si se folosete lookahead doar la nevoie simple LR(1) (SLR(1))
- ▶ Obs: nu toate LR(1) sunt SLR(1)
- ▶ LALR(1) lookahead aplicat la SLR(1)

Reprezentarea tranzitiilor automatului intr-o forma convenabila - determinarea rapida a tranzitiei urmatoarea + limite rezonabile pentru totalul de memorie

Cum construim matricea de tranzitie? prin Functia de tranzitie $f(q, \nu)$

- ▶ actiunile posibile in starea q cand sirul de intrare incepe cu elementul $\nu \in T$
- $ightharpoonup + f(q, \nu), \nu \in N$ actiunea din starea q dupa o reducere la ν

Algoritm de parsare

Fie o gramatica LR(k) G = (T, N, P, Z) si automatul stiva $A = (T, Q, R, q_0, \{q_0\}, Q, q_0)$ construit cu alg LR(k).

$$f(q,\nu) = \begin{cases} q' & \textit{daca } \nu\gamma \in T^* \; \textit{si } \; q\nu\gamma \to qq'\gamma \in R \; \textit{sau} \\ & \textit{daca } \nu \in N \; \textit{si } \; q' = \textit{next}(q,\nu) \textit{(shift transition)} \\ X \to \chi & \textit{daca } [X \to \chi.;\nu] \in q \; \textit{(reduce transition)} \\ \textit{STOP} & \textit{daca } \nu = \# \; \textit{si } [Z \to S.;\#] \in q \\ \textit{ERROR altfel} \end{cases}$$

Legatura LR(k)

- toate tranzitiile obtinute in pasul 5 sunt shift transitions
- ▶ tranzitiile de la pasul 7 $q_1...q_nq\omega \rightarrow q_1q'\omega$ sunt rupte in doi pasi:
 - ▶ pt ca $[X \to \chi.; \nu]$ este in q, trebuie aplicata reducere conform $X \to \chi$ si sterse $|\chi|$ stari de pe stiva
 - noua stare $f(q_1,X)=q'=next(q_1,X)$
- ▶ daca $\omega = \#$ si $[Z \rightarrow S.; \#] \in q$ automatul se opreste

$$f(q,\nu) = \begin{cases} q' & \textit{daca } \nu\gamma \in T^* \textit{ si } q\nu\gamma \to qq'\gamma \in \textit{R sau} \\ & \textit{daca } \nu \in \textit{N si } q' = \textit{next}(q,\nu) \textit{(shift transition)} \\ X \to \chi & \textit{daca } [X \to \chi.; \nu] \in \textit{q (reduce transition)} \\ \textit{STOP} & \textit{daca } \nu = \# \textit{si } [Z \to S.; \#] \in \textit{q} \\ \textit{ERROR altfel} \end{cases}$$

Exemplu k=0

 $(1)Z \rightarrow E$ $(2)E \rightarrow E + F$ $(3)E \rightarrow F$ $(4)F \rightarrow i$ $(5)F \rightarrow (E)$

Stare	E	F	i	+	()
q 0	$[Z \rightarrow E.]$	$[E \rightarrow F.]$	$[F \rightarrow i.]$	Ø	[F o (.E)]	
	$[E \rightarrow E. + F]$					
$[E \rightarrow .E + F]$						
$[E \rightarrow .F])$						
$[F \rightarrow .i]$						
$ F \rightarrow .(E)] $ $next(q_0) $	a.	an a	Go.		g.	
R	q_1	q ₂	q ₃		q ₄	
			$q_0i \rightarrow q_0q_3$		$q_0(\rightarrow q_0q_4)$	
q ₁	Ø.	d		[d d	
$H([Z \rightarrow E.])$	Ø	Ø	Ø	$[E \rightarrow E + .F]$	Ø	
$[Z \rightarrow E.]$						
$[E \rightarrow E. + F]$						
$next(q_1)$ R				q 5		
К				$q_1+ o q_1q_5$		
q_2			_		_	
$H([E \rightarrow F.])$	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
q 3						
$H([F \rightarrow i.])$	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
q 4						
$H([F \rightarrow (.E)])$	[F o (E.)]	$[E \rightarrow F.]$	$[F \rightarrow i.]$	Ø	$[F \rightarrow (.E)]$	
$[E \rightarrow .E + F]$						
$[E \rightarrow .F])$						
$[F \rightarrow .i])$						
$[F \rightarrow .(E)]$						
$next(q_1)$	q 6	q_2	q 3		<i>q</i> ₄	
R			$q_4i \rightarrow q_4q_3$	40 40 40	$q_4(oq q_4q_4$	

Stare	E	F	i	+	()
$q_5 H([E \rightarrow$		$[E \rightarrow E + F.]$	$[F \rightarrow i.]$	Ø	$[F \rightarrow (.E)]$	
[E+.F]						
$[F \rightarrow .i])$						
[F ightarrow .(E)]						
$next(q_5)$		q 7	9 3		9 4	
R			$q_5 i \rightarrow q_5 q_3$		$q_5(o q_5q_4$	
$q_6 H([F \rightarrow$						
(E.)],	Ø	Ø	Ø	$[E \rightarrow E + .F]$		$F \rightarrow (E)$.
$[E \rightarrow E. + F])$						
$next(q_6)$				q 5		q 8
R				$q_6+ o q_6q_5$		$q_6) \rightarrow q_6 q_8$
$q_7 H([E \rightarrow$						
E + F.	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
$q_8 H([F \rightarrow$						
(E).])	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	

urmeaza pasul 7

Stare	E	F	i	+	()
q_0	$[Z \rightarrow E.]$	$[E \rightarrow F.]$	$[F \rightarrow i.]$	Ø	[F o (.E)]	
(1)	$[E \rightarrow E. + F]$					
$[E \rightarrow .E + F]$						
$[E \rightarrow .F])$						
[F o .i]) [F o .(E)]						
$next(q_0)$	q_1	q ₂	q ₃		q 4	
R			$q_0i \rightarrow q_0q_3$		$q_0(o q_0q_4$	
q_1						
$H([Z \rightarrow E.])$	Ø	Ø	Ø	$[E \rightarrow E + .F]$	Ø	
$[Z \rightarrow E.]$						
$[E \rightarrow E. + F]$						
$next(q_1)$				q 5		
R				$q_1+ o q_1q_5$		
q_2						
$H([E \rightarrow F.])$	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
step 7:R			$q_0q_2 ightarrow q_0q_1$, q_0			
		reducere	cu 3; $f(q_0, E)$	$= q_1, f(q_4, E) =$	9 6	
q ₃				_		
$H([F \rightarrow i.])$	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
step 7:R				$q_4q_2, q_5q_3 \rightarrow q_5$		
	redi	ucere cu 4; f	$(q_0,F)=q_2, t$	$f(q_4,F)=q_2,\ f(q_4,F)=q_2,\ f(q_$	$q_5, F) = q_7$	
q 4						
$H([F \rightarrow (.E)])$	[F ightarrow (E.)]	[E ightarrow F.]	$[F \rightarrow i.]$	Ø	$[F \rightarrow (.E)]$	
$[E \rightarrow .E + F]$	$[E \rightarrow E. + F]$					
$[E \rightarrow .F])$						
$[F \rightarrow .i]$				←□ → ←□ → ←□	→ < ½ > ½	200

Stare	E	F	i	+	()
$q_5 H([E \rightarrow$		$[E \rightarrow E + F.]$	$[F \rightarrow i.]$	Ø	[F o (.E)]	
E+.F])						
$[F \rightarrow .i])$						
$[F \rightarrow .(E)]$						
$next(q_5)$		9 7	q 3		q 4	
R			$q_5i \rightarrow q_5q_3$		$q_5(o q_5q_4$	
$q_6 H([F \rightarrow$						
(E.)],	Ø	Ø	Ø	$[E \rightarrow E + .F]$		$F \rightarrow (E)$.
$[E \rightarrow E. + F])$				-		, ,
$next(q_6)$				q 5		q 8
R				$q_6+ o q_6q_5$		$q_6) \rightarrow q_6 q_8$
$q_7 H([E \rightarrow$						
E+F.])	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
step 7:R	$q_0q_1q_5q_7 \rightarrow q_0q_1$					
	reducere cu 2; $f(q_0, E) = q_1$					
$q_8 H([F \rightarrow$						
(E).])	Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	
step 7:R	$q_0q_4q_6q_8 \rightarrow q_0q_2, \ q_5q_4q_6q_8 \rightarrow q_5q_7$					
	reducere cu 5					

Exemplu k=0

$$(1)Z \rightarrow E$$
 $(2)E \rightarrow E + F$ $(3)E \rightarrow F(4)F \rightarrow i$ $(5)F \rightarrow (E)$

Stare (q)	Situabie	ν	$f(q, \nu)$
0 *	$[Z \rightarrow .E]$	E	1
	$[E \rightarrow .E + F]$		
	$[E \rightarrow .F]$	F	2
	$[F \rightarrow .i]$	i	3
	$[F \rightarrow .(E)]$	(4
1 *	$[Z \rightarrow E.]$	#	STOP
*	$[E \rightarrow E.+F]$	+	5
2 *	$[E \rightarrow F.]$		red. 3
3 *	$[F \rightarrow i.]$		red. 4
4 *	$[F \rightarrow (.E)]$	E	6
	$[E \rightarrow .E + F]$		
	$[E \rightarrow .F]$	F	2
	$[F \rightarrow .i]$	i	3
	$[F \rightarrow .(E)]$	(4
5 *	$[E \rightarrow E + .F]$	F	7
	$[F \rightarrow .i]$	i	3
	$[F \rightarrow .(E)]$	(4
6 *	$[F \rightarrow (E.)]$)	8
*	$[E \rightarrow E.+F]$	+	5
7 *	$[E \rightarrow E + F.]$		red. 2
8 *	$[F \rightarrow (E).]$		red. 5

pas 7. Pentru fiecare $[X \to \chi.; \omega] \in q$, unde $\chi = x_1..x_n$ se face

$$R = R \cup \{q_1..q_nq\omega \rightarrow q_1q'\omega | [X \rightarrow .\chi;\omega] \in q_1,$$
$$q_{i+1} = next(q_i,x_i)(i \in 1..n - 1),$$
$$q = next(q_n,x_n),$$
$$q' = next(q_1,X)\}$$

Pt
$$q_3$$
: $H([F \rightarrow i.; \#])$
 $q_1 \ [F \rightarrow .i; \#] \in ?$
 $q \ ? = next(?, i), ? = next(?, i), ? = next(?, i)$
 $q' \ ? = next(?, F)$
 $q' \ ? = next(?, F)$
 $q' \ ? = next(?, F)$

pas 7. Pentru fiecare $[X \to \chi.; \omega] \in q$, unde $\chi = x_1..x_n$ se face

$$R = R \cup \{q_1..q_nq\omega \rightarrow q_1q'\omega | [X \rightarrow .\chi;\omega] \in q_1,$$
$$q_{i+1} = next(q_i,x_i)(i \in 1..n - 1),$$
$$q = next(q_n,x_n),$$
$$q' = next(q_1,X)\}$$

Pt
$$q_3$$
: $H([F o i.; \#])$

$$q_1 \ [F o .i; \#] \in q_0, q_4, q_5$$

$$q \ q_3 = next(q_0, i), \ q_3 = next(q_4, i), \ q_3 = next(q_5, i)$$

$$q' \ q_2 = next(q_0, F)$$

$$q' \ q_2 = next(q_4, F)$$

$$q' \ q_7 = next(q_5, F)$$

pas 7. Pentru fiecare $[X \to \chi.; \omega] \in q$, unde $\chi = x_1..x_n$ se face

$$R = R \cup \{q_1..q_nq\omega \rightarrow q_1q'\omega | [X \rightarrow .\chi;\omega] \in q_1,$$
$$q_{i+1} = next(q_i,x_i)(i \in 1..n - 1),$$
$$q = next(q_n,x_n),$$
$$q' = next(q_1,X)\}$$

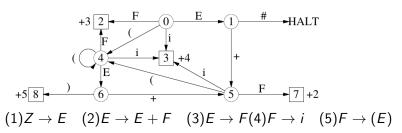
Pt
$$q_3$$
: $H([F o i.; \#])$
 $q_1 \ [F o .i; \#] \in q_0, q_4, q_5$
 $q \ q_3 = next(q_0, i), \ q_3 = next(q_4, i), \ q_3 = next(q_5, i)$
 $q' \ q_2 = next(q_0, F)$
 $q_0 q_3 o q_0 q_2$
 $q' \ q_2 = next(q_4, F)$
 $q_4 q_3 o q_4 q_2$
 $q' \ q_7 = next(q_5, F)$
 $q_5 q_3 o q_5 q_7$

in forma matriciala: scot q_3 de pe stiva, se aplica reducerea 4, starea urm e q_2

Tabel de tranzitii

Diagrama de tranzitii

- suprapunerea gramaticilor regulate care corespund claselor stiva k
- starile prin care trece sunt inarcate pe stiva pana cand se ajunge intr-o stare finala
- in stare finala se face reducerea pe baza productiei $X \to \chi$, se elimina $|\chi|$ stari de pe stiva si se continua ca si cand s-ar fi citit simbolul X

Stiva	Derivare	simbol	reducere	stare
	dreapta	urmator	cu productia	urmatoare
0	.i+(i+i)#	i		3
0 3	i.+(i+i)#		4	2
0 2	F.+(i+i)#		3	1
0 1	E.+(i+i)#	+		5
0 1 5	E+.(i+i)#	(4
0154	E+(.i+i)#	i		3
01543	E+(i.+i)#		4	2
01542	E+(F.+i)#		3	6
01546	E+(E.+i)#			5
015465	E+(E+.i)#	i		3
0154653	E+(E+i.)#		4	7
0154657	E+(E+F.)#		2	6
01546	E+(E.)#)		8
015468	E+(E).#		5	7
0157	E+F.#		2	1
0 1	E.#			

Stiva	Derivare	simbol	reducere	stare
	dreapta	urmator	cu productia	urmatoare
0	.i+(i+i)#	i		3
0 3	i.+(i+i)#		4	2
0 2	F.+(i+i)#		3	1
0 1	E.+(i+i)#	+		5
0 1 5	E+.(i+i)#	(4
0154	E+(.i+i)#	i		3
01543	E+(i.+i)#		4	2
01542	E+(F.+i)#		3	6
01546		+		5
$0\ 1\ 5\ 4\ 6\ 5$	E+(E+.i)#	i		3
0154653	E+(E+i.)#		4	7
0154657	E+(E+F.)#		2	6
01546)		8
015468	E+(E).#		5	7
0157	E+F.#		2	1
0 1	E.#			

Singura distinctie dintre modul de functionare a unui derivator (parser) LR(K) cu k>0 si derivatorul LR(0) este faptul ca reducerile pot depinde de simboluri lookahead: in starile finale reducerile se realizeaza doar daca contextul permite

Non LR(0)

$$(1)Z \rightarrow E \qquad (2)E \rightarrow E + T \quad (3)E \rightarrow T$$

$$(4)T \rightarrow T * F \quad (5)T \rightarrow F \qquad (6)F \rightarrow i \quad (7)F \rightarrow (E)$$

De ce nu este LR(0)? daca se aplica LR(0): in starea 2 si stare 9 se poate aplica atat reducere cat si shift

Stare (q)	Situabie	ν	$f(q, \nu)$
0 *	$[Z \rightarrow .E]$	E	1
	$[E \rightarrow .E + T]$		
	$[E \rightarrow .T]$	T	2
	$[T \rightarrow .T*F]$		
	$[T \rightarrow .F]$	F	3
	$[F \rightarrow .i]$	i	4
	$[F \rightarrow .(E)]$	(5
1 *	$[Z \rightarrow E.]$	#	STOP
*	$[E \rightarrow E.+T]$	+	6
2 *	$[E \rightarrow T.]$	#,), +	reducere 3
*	$[T \rightarrow T.*F]$	*	7
3 *	$[T \rightarrow F.]$		reducere 5
4 *	$[F \rightarrow i.]$		reducere 6

Non LR(0)

$$(1)Z \rightarrow E \qquad (2)E \rightarrow E + T \quad (3)E \rightarrow T$$

$$(4)T \rightarrow T * F \quad (5)T \rightarrow F \qquad (6)F \rightarrow i \quad (7)F \rightarrow (E)$$

Right derivation	Stack	Next	Reduce by	Next
before transition		Symbol	Production	State
.i + i * (i + i) #	0	i		4
i. + i * (i + i) #	0,4		6	3
F. + i * (i + i) #	0,3		5	2
T. + i * (i + i) #	0,2	+	3	1
E. + i * (i + i) #	0,1	+		6
E + .i * (i + i) #	0,1,6	i		4
E + i. * (i + i) #	0,1,6,4		6	3
E + F. * (i + i) #	0,1,6,3		5	9
E + T. * (i + i) #	0,1,6,9	*		7
E+T*.(i+i)#	0,1,6,9,7	(5
E + T * (.i + i) #	0,1,6,9,7,5	i		4
E + T * (i. + i) #	0,1,6,9,7,5,4		6	3
E + T * (F. + i) #	0,1,6,9,7,5,3		5	2
E + T * (T. + i) #	0,1,6,9,7,5,2	+	3	8
E + T * (E. + i) #	0,1,6,9,7,5,8	+		6
E + T * (E + .i) #	0,1,6,9,7,5,8,6	i		4
E + T * (E + i.) #	0,1,6,9,7,5,8,6,4		6	3
E + T * (E + F.) #	0,1,6,9,7,5,8,6,3		5	9
E + T * (E + T.) #	0,1,6,9,7,5,8,6,9)	2	8
E + T * (E.) #	0,1,6,9,7,5,8)		11
E + T * (E).#	0,1,6,9,7,5,8,11		7	10
E+T*F.#	0,1,6,9,7,10		4	9
E+T.#	0,1,6,9	#	2	1
E.#	0,1	#		HALT → ◀ ≣ → □ ◆ ○ ○ ○

- coloana next symbol este libera cand derivatorul nu examineaza simbol inainte
- exemplul arata ca un derivator LR(0)poate fi totusi folosit pt o gramatica non LR(0) prin considerarea ocazionala a simbolului lookahead
- ▶ starile in care lookahead este necesar: stari inadecvate: sunt caracterizate de $[X \to \chi]$ + inca o situatie

Gramatici SLR(1)

O gramatica independenta de context G = (T, N, P, Z) este SLR(1) daca algoritmul SLR(1) conduce la un automat stiva determinist.

Automatul stiva $A(T, Q, R, q_0, \{q_0\}, Q, q_0)$ se poate defini prin functia $f(q, \nu)$ in locul productiilor R. Algoritmul e similar LR(k) cu inchiderea:

$$H(M) = M \cup \{[Y \rightarrow .\beta] | \exists [X \rightarrow \mu. Y\gamma] \in H(M), Y \rightarrow \beta \in P\}$$

Algoritm SLR(1)

- 1. $Q = \{q_0\}$ cu $q_0 = H([Z \to .S])$
- 2. pt orice $q \in Q$ se efectueaza pasii 3-4 pt fiecare $\nu \in V$
- 3. fie $basis(q, \nu) = \{[X \rightarrow \mu \nu. \gamma] | [X \rightarrow \mu. \nu \gamma] \in q\}$
- 4. daca $basis(q, \nu) \neq \emptyset$ atunci $next(q, \nu) = H(basis(q, \nu))$. Se include $q' = next(q, \nu)$ in Q
- 5. daca $basis(q, \nu) \neq \emptyset$ si $\nu \in T$ se actualizeaza
- 6. daca toate elementele lui Q au fost tratate se executa pasul 6 pt fiecare $q \in Q$ si alg se termina; altfel se continua pasul 2
- 7. pentru fiecare $\nu \in V$ se defineste $f(q, \nu)$

$$f(q,\nu) = \begin{cases} n ext(q,\nu) & \textit{daca} \ [X \to \mu.\nu\gamma \in q \\ X \to \chi & \textit{daca} \ [X \to \chi.] \in q \ \textit{si} \ \nu \in \textit{FOLLOW}(X) \\ \textit{STOP} & \textit{daca} \ \nu = \# \ \textit{si} \ [Z \to S.; \#] \in q \\ \textit{ERROR} & \textit{altfel} \end{cases}$$

Observatie: este aproape identic cu algoritmul LR(k), cu k = 0, singura diferenta fiind restrictia aditionala $\nu \in FOLLOW(X)$ in cazul al doilea, al reducerii.

$$f(q,\nu) = \begin{cases} next(q,\nu) & daca \ [X \to \mu.\nu\gamma] \in q \\ X \to \chi & daca \ [X \to \chi.] \in q \ si \ \nu \in FOLLOW(X) \\ STOP & daca \ \nu = \# \ si \ [Z \to S.; \#] \in q \\ ERROR & altfel \end{cases}$$

vs forma matriciala a LR(k):

SLR(1)

$$f(q,\nu) = \begin{cases} q' & \textit{daca } \nu\gamma \in T^* \; \textit{si } \; q\nu\gamma \to qq'\gamma \in R \; \textit{sau} \\ & \textit{daca } \nu \in \mathsf{N} \; \textit{si } \; q' = \mathsf{next}(q,\nu) \\ X \to \chi & \textit{daca } [X \to \chi.; \nu] \in q \\ \textit{STOP} & \textit{daca } \nu = \# \; \textit{si } [Z \to S.; \#] \in q \\ \textit{ERROR } \; \; \textit{altfel} \end{cases}$$

- ▶ gramaticile SLR(1) acopera multe constructii importante ale limbajelor ce nu pot fi exprimate in LR(0)
- ► comparativ cu LR(1), automatul SLR(1) are mai putine stari: pt exemplul anterior, raportul este 22:12

Comparatie derivatoare

Complexitatea computationala a generarii derivatorului

Tip gramatica	Test	Generare derivator
LL(1)	n^2	n^2
LL(k) tare	n^{k+1}	n^{k+1}
LL(k)	n^{2k}	$2^{n^k + (k+1)\log n}$
SLR(1)	n^2	$2^{n+\log n}$
SLR(k)	n^{k+2}	$2^{n+k\log n}$
LR(k)	$n^{2(k+1)}$	$2^{n^{k+1}+klogn}$

n suma lungimilor partilor dreapta ale tuturor productiilor

- Instrumente pentru reprezentare
 - Siruri de rescriere
 - Gramatici ierarhia lui Chomsky
 - Derivari si arbori de derivare
- Gramatici regulate si automate finite
 - Automate finite
 - Diagrame de stare si expresii regulate
- Gramatici independente de context si automate stiva:
 Automate stiva
- Analiza sintatica descendenta:
 - ► LL(k)
 - eliminare recursivitate stanga
 - Factorizare stanga
 - gramatici LL(k) tari
 - ▶ Derivator LL(1) segmente de program
- Analiza sintatica ascendenta
 - LR(k)
 - Derivator LR(0) functia de tranzitie
 - ► SLR(1)